

Хоршева Ю. О.
ФСП НТУУ «КПІ»
Науковий керівник:
Бежевець А.М.

Старший викладач ФСП НТУУ «КПІ»

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ТВОРИ, РОЗМІЩЕНІ В ІНТЕРНЕТІ

У сучасному світі доступ населення до мережі Інтернет виступає одним із найважливіших показників розвитку будь-якої держави. На початковому етапі свого створення Інтернет виконував суто технічні функції та слугував, в основному, засобом передачі інформації. Але з плином часу комп'ютерні технології та Інтернет стали невід'ємною частиною життя сучасного суспільства. Мережа Інтернет тією чи іншою мірою зачіпає різні сфери життєдіяльності сучасного суспільства, в тому числі і цивільно-правові відносини.

Тому особливої актуальності на сьогоднішній день набуло питання дотримання авторських прав користувачами всесвітньої мережі Інтернет. Зважаючи на те, що Інтернет є глобальною мережею, а також на темпи збільшення кількості користувачів, можна констатувати факт, що міжнародне право у сфері захисту авторських прав не здатне через швидкоплинність забезпечити реальний захист від посягань на права авторів, твори яких розміщено у всесвітній мережі.

Надзвичайно важливо зазначити, що національне законодавство не містить чітких норм, які б реально відображали специфіку захисту авторських творів в Інтернеті. Такий стан речей в нашій державі призводить до загострення цієї проблеми.

Зважаючи на це, таке негативне явище, як плагіат набуває все більших розмірів. З'являється новий вид плагіаторів – «копіпастери», тобто особи, які здійснюють простий перенос інформації з одного джерела до іншого шляхом копіювання та вставки даних, причому «забуваючи» послатися на автора. Копіпастери масово нехтують застереженням авторів творів про будь-яку заборону вільно використовувати їхні матеріали у відповідності до ст.21 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [1].

Для дослідження цієї проблеми першочерговим завданням є визначення поняття плагіату в посяганні на права авторів, твори яких розміщені в глобальній мережі. Так, плагіатом згідно із ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» є оприлюднення (опублікування) повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [1].

Варто зазначити, що з кожним днем все більшу роль в забезпеченні дотримання авторських прав у всесвітній мережі відіграють технології. Досить важко відслідкувати і впіймати плагіаторів в Інтернет-ЗМІ, адже матеріал

з'являється і зникає миттєво, а щоб його зберегти як речовий доказ або документ, необхідно плагіат зафіксувати [3].

Тому для виявлення плагіаторів ми вважаємо доцільним поради авторам використовувати такі пошукові системи плагіату, як AdvegoPlagiatus, Плагіат-Інформ, Антиплагіат та інші.

Серед способів захисту авторського права та суміжних прав у мережі Інтернет можна виділити обмеження щодо доступу до матеріалів, що розміщені в мережі, надаючи доступ до Інтернет ресурсу за попередню плату [4].

Використання кодових слів – введення у текст специфічних та рідкісних слів, за якими можна відстежити використання власного твору [2].

До цього виду технічних засобів при порушенні авторських прав в глобальній мережі відносять також Криптографічні конверти. Це програмне забезпечення, яке зашифровує твори так, що доступ до них може бути отриманий лише із застосуванням належного ключа до шифру [2].

Захист від копіювання – даний технічний спосіб захисту авторських прав в мережі Інтернет використовується шляхом встановлення технічної заборони робити будь-які копії творів або інформації з Інтернет-ресурсу.

Однак в першу чергу потрібно вдосконалювати законодавчу базу.

Для вирішення даної проблеми треба також звернутися до судової практики. Аналіз останніх судових рішень, пов'язаних з порушенням авторських прав в мережі Інтернет, дозволяє визначити, що на сьогоднішній день суди не можуть повно і всебічно підходити до вирішення таких спорів.

Отже, для вирішення проблеми захисту авторського права в мережі Інтернет, потрібно заповнити прогалини у національному законодавстві.

Надзвичайно важливим є визначення в процесуальному законодавстві бази доказування такого роду порушень, при цьому необхідно врахувати специфічність таких цивільно-правових відносин в мережі Інтернет та всі характерні особливості «електронних» порушень.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 №3792-ХІІ.

2. Афанасьєва К.О. Авторське право: Практичний посібник. - К.: Атака, 2006. – 224с.

3. О. Кузнецова Плагіат в Інтернет-ЗМІ в Україні: правове регулювання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/plahiat-v-internet-zmi-ukrayiny-pravove-rehulyuvannya.html>

4. Рекомендації щодо вдосконалення механізму регулювання цифрового використання об'єктів авторського права і суміжних прав через мережу Інтернет. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/recomnet.html>